

מ"ת 35628/07/16 - מדינת ישראל נגד פ א

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

מ"ת 35628-07-16 מדינת ישראל נ' א(עציר)
תיק חיצוני: 284328/2016

בפני	כבוד השופט ארז יקואל
מבקשת	מדינת ישראל
נגד	
משיב	פ א (עציר)

החלטה

במוקד הדיון ניצבת השאלה שבמחלוקת, האם ראוי להותיר את המשיב במעצר עד לתום ההליכים במתקן כליאה, או בפיקוח אלקטרוני.

רקע

1. כנגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של ניסיון רצח, לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק") ונשיאת נשק ותחמושת, לפי סעיף 244(ב) לחוק.

2. על פי עובדות כתב האישום, בין משפחתו של המשיב למשפחתו של י א ג (להלן: "המתלונן"), קיים סכסוך. ביום 28.5.16, התרחשה קטטה בין שתי המשפחות, במהלכה נרצח בדקירות בנו המנוח של המשיב - מר מ א. בעקבות אירועים אלו, גמלה בלב המשיב ההחלטה להמית את המתלונן.

ביום 3.7.16, עובר לשעה 11:00, הגיע המשיב ברכב, כשהוא נושא נשק ותחמושת שלא כדין, לקרבת אזור התעשייה בכפר ... על מנת לאתר את המתלונן. באותו המועד וכמדי יום, הגיע המתלונן למקום במסגרת עבודתו, כשהוא נוהג במשאית מערבל בטון. בסמוך לשעה 11:00, נכנס המתלונן עם המשאית למפעל שבאזור התעשייה, כדי להעמיס את המערבל. בזמן ההעמסה, יצא המתלונן אל מחוץ למשאית והמתין ברחבת המפעל. אז, הגיע המשיב אל המפעל עם רכבו, הבחין במתלונן ובאדם אחר בשם עודד סימן טוב. השניים ראו את המשיב ונופפו לעברו לשלום. בהמשך, הגיע המשיב סמוך לשוק הציפורים שבאזור התעשייה, שם עצר את רכבו בצד הכביש וניגש לעבר תא המטען האחורי, בהמתנה לבואו של המתלונן. עם הגעת המתלונן למקום, הוציא המשיב כלי נשק מתא המטען של רכבו, נעמד מול חזית המשאית והחל לירות לעברה, כאשר המתלונן מסמן לנאשם באמצעות כפות ידיו, שלא לירות לעברו. המשיב המשיך לירות לעבר המתלונן ומשכמעט נדרס על ידי המשאית, רץ לכיוון מושב הנהג של המשאית והמשיך לירות לעבר המתלונן. בסך הכל, ירה המשיב לעבר המתלונן לפחות 8 יריות.

כתוצאה מהירי, איבד המתלונן שליטה על המשאית ופגע במונית שחנתה בצד הדרך, עד אשר המשאית התהפכה

על צידה. בשלב זה, חולץ המתלונן מהמשאית על ידי אנשים שהיו במקום. משהבחין המשיב כי המתלונן נפצע מהירי, נמלט מהמקום עם הנשק באמצעות רכבו.

כתוצאה ממעשי המשיב, נגרמו למתלונן נזקים גופניים, בדמות קליע בקרקפת המצחית צדדית מצד ימין, שבבי עצם חדרו למוחו, נגרמו לו שברים בעצמות הגולגולת ובארובה הימנית, רסיסי קליע ושברים סביב אגודל יד ימין וטראומה בירך שמאל. המתלונן אושפז בבית החולים, עבר ניתוח לתיקון שבר דחוס במוח וכן ניתוח בכף היד. המתלונן הונשם והורדם למשך מספר ימים ובעת הגשת כתב האישום נמצא באשפוז והתעתד לעבור צנתור מוחי על מנת למנוע מפרצת. למתלונן צפוי הליך שיקומי ארוך. בנוסף לנזקים הגופניים שנגרמו למתלונן, המשאית בה נהג התהפכה וניזוקה והמונית שעמדה במקום נמעכה כליל.

3. יחד עם הגשת כתב האישום, הגישה המבקשת בקשה למעצר המשיב עד לתום ההליכים בעניינו. ב"כ המשיב לא חלקו על קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר ועתרו לבחינת חלופת מעצר וכן להפניית המשיב לעריכת תסקיר מעצר באמצעות שירות המבחן. הוזמן תסקיר מעצר מבלי לפתח ציפיות בלבו של המשיב אשר להחלטה מסכמת שתתקבל בעניינו.

4. שירות המבחן הגיש מספר תסקירים ביחס למשיב ובכולם אין המלצה לשחררו לחלופת מעצר, או לעצרו בפיקוח אלקטרוני. שירות המבחן התרשם כי הגורמים שבמוקד מסוכנותו של המשיב, בדמות עמדותיו בנוגע לסכסוך המשפחתי ולמתלונן, מוכנות לפגיעה קשה באחר בעטיו של סכסוך כאמור, קושי בהצבת גבולות בסיטואציה אמוציונלית והעובדה כי הסכסוך המשפחתי טרם נפתר - אינם ניתנים לאיון ברמה הנדרשת באמצעות חלופת מעצר ואף באמצעות מעצר בפיקוח אלקטרוני.

שירות המבחן נדרש לבחינת חלופת המעצר שהציע המשיב, בבית דודתו שברהט. אשר למפקחים המוצעים מטעם המשיב, בדמות הגב' ה א - דודתו של המשיב, מר ג א - בן דודתו של המשיב ומר י א - בן דוד נוסף של המשיב, שירות המבחן התרשם כי מדובר באנשים רציניים, נורמטיביים ואחראיים, המבינים את משמעויותיה והשלכותיה של מלאכת הפיקוח על שגרת חייהם וכי הם ערוכים לכך. כן התרשם שירות המבחן כי מיקום החלופה המוצעת בריחוק מהמתלונן מהווה גורם מפחית סיכון.

לצד זאת, שב שירות המבחן וציין, כי ללא הליך "סולחה", אין שינוי בקיומו של הקונפליקט המתמשך סביב רצח בנו של המשיב, שבעטיו הוא חש מחויב לפעול להגנת משפחתו, גם במחיר של התנהגות אלימה, אותה הוא מוצא כלגיטימית במצב דברים שכזה. שירות המבחן הוסיף וציין את הנוקשות החשיבתית המאפיינת את המשיב ובשכלול כלל הגורמים האמורים, סבר כי לא ניתן לאיון את המסוכנות הנשקפת ממנו באמצעות חלופת מעצר. אשר לפיקוח האלקטרוני, חזר שירות המבחן וציין, כי על אף יכולתו להתריע על תנועות העצור, אין בו, לכשעצמו, כדי ליתן מענה למוקדי הסיכון הנזכרים.

תמצית טענות הצדדים

5. עמדת המבקשת היא למעצר המשיב עד לתום ההליכים בעניינו. המבקשת הדגישה את חומרת העבירות המיוחסות למשיב ואת קיומה של עילת מעצר סטטוטורית, על פי סעיפים 21(א)(1)(ב) ו- 21(א)(1)(ג)(2) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: "**חוק המעצרים**"). לגישת המבקשת, מדובר בעבירות המלמדות על סכנה לבטחון הציבור ומובהר כי עבירות בנשק מהוות אף עבירות בטחון על פי סעיף 35(ב) לחוק המעצרים. המבקשת סבורה כי מסוכנותו של המשיב מתעצמת לנוכח העובדה

כי נקם את מות בנו ובחר בקרבן שאינו חלק מהסכסוך שבין המשפחות. המבקשת הדגישה כי המשיב ירה במתלונן אך ורק בשל היותו בן למשפחת א ג, מבלי שחס על חייו. כן הודגש כי העבירות המיוחסות למשיב בוצעו, לכאורה, בנשק חם, בטבורה של עיר, לאור יום, לאחר תכנון מוקדם, לעיני העוברים ושבים וזאת בכוונה תחילה להביא למות המתלונן. המבקשת סבורה כי רק בנס לא נפגעו עוברי אורח ששהו בקרבת מקום. כן טוענת המבקשת לקיומה של עילת מעצר נוספת מכוח סעיף 21(א)(1)(א) לחוק המעצרים, שכן קיים, לדידה, יסוד סביר לחשש שהמשיב יפעל לשיבוש מהלכי משפט, להתחמקות מהליכי שפיטה ולהשפעה על עדים. זאת, בין היתר, נוכח העובדה כי מדובר בבני משפחה ובהתאם לעובדה כי מיד לאחר האירוע, נמלט המשיב מהמקום והנשק מושא האירוע לא אותר עד היום. המבקשת הוסיפה והדגישה את הנזקים הגופניים החמורים שנגרמו למתלונן כתוצאה מהעבירות המיוחסות למשיב ואת עמדתו השלילית של שירות המבחן לגבי העדפת אמצעים שפגיעתם בחרותו פחותה.

עוד נטען כי המקרה הנדון אינו מצוי בגדר אותם מקרים חריגים שבהם יסטה בית המשפט מהמלצה שלילית של שירות המבחן. המבקשת מוסיפה כי נדרשים טעמים מיוחדים, שאינם בנמצא, לצורך העדפת מעצר בפיקוח אלקטרוני בעבירות המיוחסות למשיב.

המבקשת תמכה את טענותיה באסמכתאות.

6. המשיב טען, מנגד, כי יש להעדיף את מעצרו בפיקוח אלקטרוני כמצוות הוראת סעיף 21 לחוק המעצרים. המשיב סבור כי אין לקבל את הערכת המסוכנות שאליה התייחס שירות המבחן בתסקירו. נטען כי שירות המבחן שגה בהתייחסותו ליישוב הסכסוך ובהתרשמותו כי שחרור המשיב לחלופה עלול להביא לתסיסה מחודשת. בנוסף, נטען כי התרשמות שירות המבחן לפיה הגבלת תנועתו של המשיב באמצעות פיקוח אלקטרוני אינה מהווה מענה מפחית סיכון במצבו, שגויה מיסודה. כן סבור ב"כ המשיב כי היות המשיב ראש המשפחה ורצונו להגן עליה, אינה מהווה נתון מגביר סיכון ולשיטתו, כל אדם שואף להגן על משפחתו. הסנגור הוסיף והדגיש את העובדה כי המשיב שוהה במעצר מזה כ-7 חודשים ומעלה, בעוד שבתקופה זו לא נפגע אף אדם בעטיו של הסכסוך ומכאן נטען, כי יש ללמוד על פיחות במסוכנות הנשקפת ממנו. עוד הודגש, כי אין מידע מודיעיני בעניינו של המשיב המלמד על מסוכנות כלשהי. בנוסף, הובהר כי המסוכנות המיוחסת למשיב אינה נובעת מהיותו עבריין מועד בעל דפוסים עברייניים מושרשים ויסודה של המסוכנות נעוץ, לשיטת הסנגור, בסכסוך בלבד, כך שבנסיבות אלו, לא ניתן לייחס לו מסוכנות כללית המצדיקה מעצר עד לתום ההליכים. הסנגור הוסיף כי ניתן לאבחן את האסמכתאות שאליהן הפנתה המבקשת מעניינו ובנסיבות המקרה הנדון, יש לייחס משקל גבוה להתרשמותו החיובית של שירות המבחן מהמפקחים שהוצעו מטעם המשיב וממיקום החלופה במרחק ניכר מזירת הסכסוך. לשיטתו, התרשמותו השלילית של שירות המבחן הוסקה אך משגגה שנפלה ביחס לעברו הפלילי של המשיב ומעובדות כתב האישום ולכן אין לקבלה.

הסנגור תמך טענותיו באסמכתאות.

דין והכרעה

7. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובתסקירי שירות המבחן ולאחר שנתתי דעתי למכלול נסיבות העניין - הגעתי לכלל מסקנה כי יש להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים בעניינו. שוכנעתי כי במקרה הנדון, לא מתקיימים הטעמים המיוחדים הנדרשים לשם מעצר המשיב בפיקוח אלקטרוני ובנסיבות העניין, אני סבור כי יש

להעדיף את אינטרס הציבור המבקש לחזות במוגנותו, על פני האינטרס הפרטי של המשיב.

8. אין מחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר. עיקר הדיון עוסק ביכולת להעדיף את האפשרות להשיג את מטרות המעצר באמצעות קביעת תנאים שפגיעתם בחירות המשיב פחותה. כידוע, גם במקרים החמורים ביותר, לרבות בעבירות רצח וניסיון לרצח, המקימותחזקת מסוכנות סטטוטורית, מוטלתעלבית- המשפטהחובהלבחון אתנסיבות המעשה והעושה ואת האפשרות לקביעת תנאים שפגיעתם בחירות הנאשם פחותה (ר' סעיף 21 (ב)(1) לחוק המעצרים; בש"פ 3484/14 **מדינת ישראל נ' חיימוב** (22.5.14); בש"פ 5294/11 **שללשוילי נ' מדינת ישראל** (24.7.2011); בש"פ 9284/12 **מדינת ישראל נ' אבולקיעאן** (1.1.2013); בש"פ 78/13 **אבולקיעאן נ' מדינת ישראל** (16.1.2013)).

בחינה זו נעשית, כידוע, תוך התחשבות בעוצמת עילת המעצר, בעוצמת הראיות ובמסוכנות הנשקפת מהנאשם. ככלל, מסוכנותו של הנאשם נבחנת על פי "המעשה והעושה", קרי, המעשים המיוחסים לו בכתב האישום, נסיבותיו האישיות, עברו הפלילי, התרשמות שירות המבחן מעניינו והמסוכנות הסטטוטורית הנלמדת ממהות העבירות (ר' בש"פ 8087/95 **זאדה נ' מדינת ישראל** (15.4.96); בש"פ 6700/04 **מדינת ישראל נ' גרה** (19.7.04)).

9. אשר לנסיבות המעשה, הלכה היא כי בעבירות רצח או ניסיון לרצח, רק במקרים חריגים, נדירים ביותר ויוצאי דופן, לא יעצר נאשם עד לתום ההליכים ובלבד שיש כנגדו תשתית ראייתית המבססת סיכוי להרשעתו (ר' בש"פ 2646/97 **סוראב עודה נ' מדינת ישראל** (18.5.97); בש"פ 4128/13 **ביטון נ' מדינת ישראל** (17.7.2013); בש"פ 8652/06 **קוליקוב נ' מדינת ישראל** (29.10.2006)).

בנוסף, למשיב מיוחסת עבירת החזקת נשק ותחמושת שלא כדין ועל פי המפורט בכתב האישום, נחזה כי החזקת הנשק והתחמושת נועדה למטרת קיפוח חיי אדם. ביחס לעבירות נשק כגון דא, קיימת מסוכנות אינהרנטית המצדיקה, כדרך כלל, מעצר מאחורי סורג ובריא. רק בנסיבות חריגות ובמקרים יוצאי דופן ניתן להפיג מסוכנות זו באמצעות חלופת מעצר (ר' בש"פ 3265/16 **בדיר נ' מדינת ישראל** (5.5.2016); בש"פ 5518/13 **אבו עראר נ' מדינת ישראל** (12.8.2013); בש"פ 8702/15 **מדינת ישראל נ' אבו קטיש** (24.12.15); בש"פ 5874/10 **דרויש נ' מדינת ישראל** (1.9.2010)).

10. על עבירות כגון אלו המיוחסות למשיב, חלה אף הוראת סעיף 22(ב) לחוק המעצרים, המורה כי אין להיזקק למעצר בפיקוח אלקטרוני, אלא מטעמים מיוחדים שירשמו. העבירות המיוחסות למשיב מנויות בסעיף 21(א)(1)(ג) לחוק המעצרים, בהיותן עבירות שנעשו, לכאורה, באלימות חמורה, באכזריות ותוך שימוש בנשק חם. לפיכך, מעצר בפיקוח אלקטרוני בעבירות כגון דא, מחייב קיומן של נסיבות חריגות ויוצאות דופן וכן טעמים מיוחדים.

11. הדרישה לטעמים מיוחדים בהקשר זה, פורשה כנסיבות הנוגעות לביצוע העבירה, או לנסיבותיו המיוחדות של הנאשם (ר' בש"פ 5399/16 **מדינת ישראל נ' ג'רבי** (8.7.2016)). נסיבות כגון גיל צעיר, עבר נקי, תסקיר חיובי, משך המעצר, עוצמת ראיות נמוכה, מצוקה מיוחדת, נסיבות מקלות הקשורות בדרך שבה נעברה העבירה וצרכי שיקום מיוחדים, הוכרו אף הן כטעמים מיוחדים (ר' בש"פ 1997/12 **גמל נ' מדינת ישראל** (14.3.2012); בש"פ 1084/12 **בדרה נ' מדינת ישראל** (9.2.2012); בש"פ 726/16 **אלחייק נ' מדינת ישראל** (23.2.2016); בש"פ 2472/16 **זיתוני נ' מדינת ישראל** (3.4.16)).

העובדה כי קיימים מפקחים ראויים, אינה נחשבת, לכשעצמה, כטעם מיוחד (ר' בש"פ 2472/16 הנ"ל).

12. אוסיף ואציין כי במקרה הנדון, לנוכח המלצתו השלילית של שירות המבחן, על המשיב להצביע אף על נימוקים מיוחדים וכבדי משקל, על מנת שבית המשפט יסטה ממנה (ר' בש"פ 3201/10 **מדינת ישראל נ' פלוני**) (6.5.2010); בש"פ 3386/07 **מדינת ישראל נ' אשד** (18.4.07); בש"פ 3286/07 **מדינת ישראל נ' עמר** (16.04.07)).

13. שוכנעתי כי המשיב אינו עומד בתנאים הנדרשים לשם העדפת אמצעים שפגיעתם בחירותו פחותה. המקרה הנדון אינו נמנה עם אותם מקרים מיוחדים וחריגים המצדיקים חלופת מעצר בעבירות כגון אלו המיוחסות למשיב ולא מתקיימים טעמים מיוחדים, המאפשרים את העברת המשיב למעצר בפיקוח אלקטרוני, תוך סטייה מהמלצתו השלילית של שירות המבחן.

14. אשר לנסיבות העושה, תסקיר שירות המבחן בעניינו של המשיב, מצביע על קיומם של גורמים מגבירי סיכון מצדו, שאינם קשורים למעשים המיוחסים לו או לעברו, בדמות עמדות בעייתיות אשר לנקיטת אלימות במסגרת סכסוכים משפחתיים, הסכסוך הרשיר והקיים שבעטיו בוצעו המעשים המיוחסים למשיב, לכאורה, קיומה של רמת סיכון גבוהה סביב הגנת המשפחה, קושי בהצבת גבולות בסיטואציות טעונות ורגשיות ופוטנציאל להתלקחות חוזרת ונשנית בגין הסכסוך. שירות המבחן התרשם, אמנם, כי המפקחים המוצעים בעניינו של המשיב הם אנשים רציניים, נורמטיביים ואחראיים, המבינים את משמעותה של מלאכת הפיקוח ואף ערוכים לקראתה. אולם, התרשמות זו, כנזכר, אינה עולה כדי טעם מיוחד שיש בו כדי להטות את הכף לעבר העדפת מעצרו בפיקוח אלקטרוני.

15. אינני סבור כי ניתן לגזור גזירה שווה מהאסמכתאות שאליהן הפנה ב"כ המשיב לענייניו. בבש"פ 5886/10 **מדינת ישראל נ' אלטורי** (16.8.10), נקבע כי המסוכנות הנשקפת מהמשיבים נובעת אך ורק מהסכסוך המשפחתי, בעוד שבמקרה הנדון שירות המבחן הצביע על גורמים מגבירי סיכון נוספים, כעמדותיו הבעייתיות של המשיב בנוגע לשימוש באלימות וקשייו להציב גבולות בסיטואציות אמוציונליות.

גם בבש"פ 1802/13 **מדינת ישראל נ' א ג** (12.3.13), נדון מקרה של עצור שמסוכנותו נבעה, בעיקר, מהסכסוך המשפחתי, שלא כבמקרה הנדון, בו קיימים גורמים מגבירי סיכון הנוצצים במאפייני אישיותו של המשיב, עמדותיו ודעותיו. זאת, לבד מהסכסוך המשפחתי שעודנו קיים ומהווה גורם מגביר מסוכנות, לכשעצמו.

בבש"פ 3610/13 **בראנץ' נ' מדינת ישראל** (30.5.13), נדון עניינו של עצור הסובל ממצב רפואי קשה וכן התקיימו אינדיקציות אפשריות לפגיעה בעקרון השוויון שבין נאשמים בהליך הפלילי, שלא כבמקרה הנדון.

למעלה מכך, מעיון בהחלטות בית המשפט העליון, לרבות באסמכתאות שאליהן הפנתה המבקשת, נחזה כי המקרים שאליהם הפנה הסנגור בתימוכין בטענותיו, אינם משקפים את הקו המנחה בפסיקה הרווחת במקרים כגון דא (ר' בש"פ 8028/16 **חיינסקי נ' מדינת ישראל** (14.11.16); בש"פ 3530/16 **אזברגה נ' מדינת ישראל** (16.5.16); בש"פ 3059/11 **מדינת ישראל נ' אבו אלקיעאן** (15.4.11), כהפניית המבקשת).

16. אוסיף ואציין, בבחינת למעלה מן הצורך, כי גם אם הייתי מבקש ללכת כברת דרך לקראת המשיב, לא היה בכך כדי לרפא את הקשיים הנחזים בחלופת המעצר שהציע. באסמכתא המרכזית שאליה הפנה המשיב (בש"פ 1802/13 הנ"ל), נקבע כי שני מפקחים ישגוהו על המשיב שם בו זמנית ובכל עת. כזכור, המשיב הציע את דודתו - הגב' ה א, את בנה - מר ג א ובן דוד נוסף - מר י א, כמפקחים עבורו. המפקחים המוצעים נחקרו באולמי והתרשמתי כי דודתו של המשיב אינה מתאימה לשמש כמפקחת עבורו, על אף התרשמותו של שירות

המבחן. מחקירתה לפרוטוקול הדיון, עולה כי היא איננה מודעת כלל למעשים המיוחסים למשיב ולנסיבות המאפיינות אותם, כמו גם למאפייני הסיכון שבמצבו (ר' פרו' עמ' 29 שו' 9). בנסיבות אלו, לא ראיתי כיצד יהא ביכולתה להציב בעבורו את הגבולות הנדרשים. בהינתן הקושי לאשר את הגב' הייגר כמפקחת, לא ברור כיצד יוכלו שני המפקחים המוצעים האחרים לשמש כמפקחים במקביל ובכל זמן נתון. במיוחד כך, לנוכח מצבו הרפואי של מר ג'האד העלול להצריך פנייה לטיפולים רפואיים.

17. לאור כל המקובץ, שוכנעתי כי הטעמים המיוחדים הנדרשים לשם העדפת מעצר בפיקוח אלקטרוני אינם מתקיימים בעניינו של המשיב. אין המדובר באדם צעיר, שקיים אופק שיקומי ברור בעניינו, או במצוקה מיוחדת, או בנסיבות מעשה מקלות. בנוסף, לאור מאפייני המסוכנות של המשיב וחומרת העבירות המיוחסות לו, הכוללות ניסיון רצח בנסיבות המלמדות על חשש לפגיעה בשלום הציבור והעדר מורא, בצירוף החזקת נשק ותחמושת, בד בבד, התקשיתי לייחס לו את מידת האמון המתבקשת לצורך העדפת תנאים שפגיעתם בחירותו פחותה.

18. אחרון אך לא בחשיבותו, לא מצאתי מקום לטענותיו הקשות של הסנגור כלפי שירות המבחן. אכן, שגה שירות המבחן ביחס לעברו הפלילי של המשיב. עם זאת, אין מדובר בנתון שיש בו כדי להוות כר פורה להשתלחות בשירות המבחן החף מאינטרס ופועל במקצועיות. למעלה מכך, עיון בתסקירי שירות המבחן, מלמד כי הערכת מסוכנותו של המשיב מבוססת, בעיקרה, על מאפייני אישיותו, עמדותיו ותפיסתו ולא על עברו הפלילי.

19. לאור כל המקובץ, אני מורה על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו.

ניתנה היום, 17 בינואר 2017, במעמד הצדדים.

ארז יקואל, שופט